

Významné dny se věnují astmatu a alergiím i upozorňují na problémy zdravotně postižených osob

Světový den astmatu a alergie a Evropský den pro rovnoprávnost osob se zdravotním postižením jsou další významné dny, jež se tematicky týkají sociálních a zdravotních témat.

Světový den astmatu a alergie letos připadá na 3. května (první úterý v květnu), kdy se po celém světě konají aktivity, které mají za cíl seznámit širokou veřejnost s problematikou těchto závažných onemocnění. „Čím dál více se totiž potvrzuje, že alergie a astma nejsou jen osobním problémem astmatiků a alergiků, ale že svými sociálně ekonomickými důsledky jsou věcí veřejnou,“ podotýká radní Prahy 4 Radek Lacko (ANO 2011). Státní zdravotní ústav vede statistiky, ze kterých vyplývá, že alergie postihuje 25% populace a alergiků ve všech částech světa přibývá. Stále stoupá počet případů sezonní pylové alergie, alergie z prostředí interiérů (roztoči) a alergie potravinové (např. na ořechy, sóju).

Podle Národního zdravotnického informačního portálu (www.nzip.cz) je alergie přecitlivělost organismu na určitou látku – alergen (pyl, prach, peří, srst, některé potraviny či léky aj.). Podstatou alergie je porucha imunitního systému vedoucí k nadměrným reakcím, poškozujícím organismus nebo určité orgány. Dispozice ke vzniku alergie je vrozená a podílí se na ní několik genových skupin.

Astma je ve vyspělých zemích jedním z nejčastějších chronických onemocnění, které často postihuje i děti. Příčiny tohoto stavu zatím nebyly vědecky dostatečně objasněny. Kromě dědičné predispozice zodpovídají za zvýšenou citlivost dýchacích cest především vlivy prostředí a také životní styl. Astma se projevuje jako chronická závažná reakce, která postihuje dýchací cesty od průdušnice až po nejmenší větve průdušek. Astma se vyznačuje zvýšenou citlivostí dýchacích cest na normálně neškodné podněty. Tato nadměrná reakce imunitního systému je pravděpodobně hlavní příčinou onemocnění. Při výskytu přecitlivělosti mohou tyto podněty – například částice přítomné ve vdechovaném vzduchu – vyvolat astmatické potíže. Mezi možné spouštěče se řadí rovněž infekce dýchacích cest, tělesná zátěž, mlha, studený nebo vlhký vzduch či různé látky, které mají dráždivý účinek na dýchací cesty (parfém, lak na vlasy apod.). Nárůst chronických respiračních onemocnění, jako je astma či CHOPN, je pozorován celosvětově. Ve vyspělých zemích se jedná o jedny z nejčastějších chronických onemocnění.

Lidé, kteří mají problémy se sluchem, se někdy obtížněji začleňují do společnosti. Ilustrační foto: Pixabay

Evropský den pro rovnoprávnost osob se zdravotním postižením

Dne 5. května si připomínáme Evropský den pro rovnoprávnost osob se zdravotním postižením, který byl ustanoven Evropskou unií v roce 1992. Mezi hlavní druhy postižení patří:

- **Postižení zraku** – slepota nebo zhoršený zrak.
- **Postižení sluchu** – několik stupňů míry postižení sluchu.
- **Duševní poruchy** – bipolární porucha, deprese, schizofrenie, úzkost, poruchy osobnosti.
- **Mentální postižení** – od mírných po těžká, důležitá je komunikace.
- **Získané poranění mozku** – tato osoba nemusí mít mentální postižení ani duševní poruchu. Může se u ní projevat zvýšená únava, pomalé reflexy, špatná paměť, změny chování. Získané poranění mozku může být v důsledku úrazu, cévní mozkové příhody, infekční nemoci a nádoru.
- **Poruchy autistického spektra** – autismus může mít různé podoby. Nejčastěji se jedná o poškození sociální interakce, komunikace a chování.
- **Tělesné postižení** – pohyblivost, obratnost nebo výdrž. Postižení může být od lehkého po zcela závislé na pečující osobě.

Osoby s postižením jsou mnohdy společností odstrkované a nechtěné. Organizace In IUSTITIA dokončila v roce 2022 výzkum, který poprvé v českém

prostředí mapoval zkušenosti lidí se zdravotním znevýhodněním s násilím a předsudečným násilím – to je násilí páchané kvůli předsudkům o lidech s postižením. Z výsledků vyplývá, že nějaké z forem násilí v životě čelilo 76 procent osob. Nejčastěji šlo o slovní násilí, zastrašování nebo vyhrožování násilím.

Evropská unie a mnohé organizace se snaží lidem ukázat, jak s lidmi s postižením komunikovat a jak s nimi žít, a pořádají mnoho programů na začlenění lidí do práce a klasického života. „I když se život lidí s postižením postupně zlepšuje, stále jsou oblasti, v nichž jsme na cestě, a je důležité o nich mluvit a hledat řešení,“ připomíná Radek Lacko.

Hlavním cílem Evropského dne pro rovnoprávnost osob se zdravotním postižením je začlenění osob se zdravotním postižením do společnosti. Bylo stanoveno několik cílů:

- dosáhnout lepší informovanosti široké veřejnosti o přístupu, právech a potřebách zdravotně postižených.
- **začlenit zdravotně postižené** do společnosti
- vytvářet **směrnice** pro práci v kolektivu
- kampaně a **diskuze pro veřejnost**
- nastavit pravidla, jak **upravit pracoviště pro začlenění osoby** se zdravotním postižením
- poskytování **finanční pomoci pro firmy**, které chtějí zaměstnat osobu se zdravotním postižením. (red)